

FEHÉRMEGYEI NAPLO

Gyűjtési árak		Világos:	
Melyben:		Világos:	
1 óra	1 K.	1 óra	4-70 K.
1 óra	3 K.	1 óra	1-50 K.
1 óra	6 K.	1 óra	9 K.
1 óra	12 K.	1 óra	15 K.

Megjelent minden hétköznap este 6 órakor.

Szerkesztői és kiadói hivatal:
Szent István-tér 1.
SZEKESFEHÉRVÁR.
Egyes szám: 4 fillér.
Hirdetés díjazás szerint.

Felölös szerkesztő és lapfajdos: Baranyai Lajos.

Az éhség

nemcsak a legjobb szakács, de egyszersmind a legjobb korbács is. Hogy ez így is van és nemcsak pusztán közmondás, erre a legjobb példa a harminc hónap óta dúló világháború legujabb és remélhetőleg legutolsó fázisa, a szigorított tengeraltjárókkal folytatott harc. Ellenségeink eddig az összes rendelkezésükre álló meg és meg nem engedett eszközöket felhasználták, hogy a reánk zúdított harcok mint győzők kerüljenek ki és nem rajtuk mulott, hogy ez eddig nem sikerült. Bár az alig egy hét óta tartó harc eddigi eredménye a legszebb és legjobb reményekre jogosít fel bennünket, mégis korai volna a háború befejezésének biztos határidejét megállapítani vagy megjósolni, de az bizonyos, hogy hamarosan be fog fejeződni és pedig a mi teljes győzelmünkkel.

Hogy ez másképp nem is lehet, arra elsősorban biztosítékot nyújt a természet örök törvénye, amely nem engedi meg, hogy az armány győzőn az igazság felett. Másodszorban pedig a régi közmondás: aki másnak vermet és. Hogy ez a közmondás sem hazudik, ezt elsősorban legjobb ellenségünk, Anglia éri és szenved, a büszke nagy Anglia fogja legjobban meg-sínyleni. Ő, aki mindig büszken a zsebére vágva, az utolsó pont sterlingre hivatkozva és a legyőzhetetlen tengeri nagyhatalom himbuszával övezve akart minket kiéhezíteni, most tapasztalni fogja, bár egy kissé későn, de még mindig elég korán, hogy a számlát a korcsmáros nélkül csinálta. A tengeri nagyhatalom himbusza széjjel foszlott, kiheeztetési manővere is visszafelé sült el.

Most tehát meglátjuk majd mit tud a büszke nagy Anglia. Semmi okunk a félelemre, hiába az Unió fenyegetése, hiába a Németországgal való diplomáciai összekötteté-

sének megszüntetése. Nem ijedünk meg. Győzni fogunk mert győzni kell, mondta Hindenburg. M. K.

A vízalatti háborúból nem engedünk.

Győzelmesen előre.

Minő feltétel mellett tárgyal a német Amerikával.

Mint a legutóbb érkezett híradat jelentésekből kitűnik, valószínű, hogy Németországnak az Egyesült Államokkal való háborúja még sem fog bekövetkezni. A washingtoni svájci követ főljánította közvetítő tárgyalást Németországnak és az Uniónak, mire a német kormány kijelentette, hogy kész tárgyalásokat folytatni Amerikával, ha a tárgyalások a Németország ellen-segei ellen kihirdetett kereskedelmi zárlatot nem érintenék. Ezen tárgyalások anyagát csak az amerikai személyforgalom terén való engedélyek képezhetnék, viszont semmi esetre sem lazítanak meg az ententával szemben foganatosított és a tengerentúli bevétel ellen irányuló zárlatot.

Az angol gőg még nem törött meg.

Ami a kontingens szárazföldi háborúját illeti, ezeknek küdelmeis és véres-erőpróbalatait, a teli háború rejtetes és megfeszítő összecsapását most egyelőre elnyomják a tengeraltjáró háború izgalmas hírei. Az angolok véleménye, hogy a szárazföldi háború döntő eseményeit a nyugati fronton kell várni Anglia még mindig bizik csapatainak győzelmében és mint egy angol tábornok kijelentette, ha nem sikerül ez éven, akkor jövő esztendőre bizony remélik az angolok a döntő győzelmet, Anglia még mindig nem tudja, vagy nem akarja belátni, hogy ezekkel a nagy hangu kijelentésekkel csak szövetségeseit amítharja. Vagy talán éppen ezért?

Küzdelmek sikerei az orosz ellen.

A valedatnai uton csapataink rohammal elfoglaltak egy orosz állást, s annak visszaszerezésére az ellenség később hasztalanul intézett erős ellentámadásokat. 23 tisztet és 1200 főnyi legénységet elfogtunk, 12 géppuskát, 6 aknavetőt és 3 ágyút zsákmányoltunk.

A BACILLUSTERMÉLŐK.

— Két közlemény. —

II.

Mint látni méltóztatik, itt forradalom készül. Forradalom a teljes elálatasodás érdekében és — ugye érdekes — a jövő Magyarországnak gyermekei érdekében azok részéről, akik a háború előtt a gyermektelenség apostolai voltak.

Érdekes volna ezzel a tárcával pontról pontra vitakozni Elmoadani azt, hogy évezredek óta az emberiség nagy katasztrófák, nagy veszteségek után is mindig tudott magán segíteni anélkül, hogy a természetbe írott erkölcsi törvényt felruga volna Magyarország — ugy tudjuk — a tatárjárás után a teljes pusztulás örvényének szélén állott. A török háborúk kétszáz éven át fogyasztották a XV. század nagy pestisjárványai annyi millió embertől fosztották meg Európát, hogy a mai világháború hekatombái elenyésznek mellettük. A harmincéves háború után Németország lakossága 18 millióról 4 millióra szállt alá. S akkor is — természetesen — az erőteljes férfnemzedék pusztult a legnagyobb arányban.

S konstatáljuk, hogy az akkori emberiség mindig tudott magán segíteni anélkül, hogy ravasz szabadkőműves impozitorok jótanácsaira, megkönyagosodott fejű dámák szentimentalizmustól esőpöngő receptjeire szorult volna. Anélkül, hogy becsánat a szóért, de hiszen erőlt van szó — tenyészállatok beállításáról gondoskodott volna, hogy az emberiséget a házi nyulak és mangalicák módjára kezelte volna. Hogy állami intézetet csinált volna az országból.

Erről beszél a történelem:

Az állaton felülemelkedő Homo sapiens mindenkori felfogása pedig úgy tartja, hogy a „rövid, egyetlen” emberi életnek a nemi kiárasztás kivül egyéb céljai, feladatai és — örömei is vannak. Hogy a béke idején is millió és millió olyan „maradék nő” élt a földön, akiket „nem látott el a férfi” és mégsem fordult fel a világ! És az emberiségnek általában s a nőknek különösen nem ezek voltak a lehagyzontalánabb, legettalanabb életi és — legboldogtalanabb egyedei.

Az is misztifikáció, hogy az emberiség komoly szellemi, a vallás, az egyház, a haza tehetetlenek a fenyegető bajokkal szemben. Hogy ezeken mással,

mint a szabadpárosodással nem lehet segíteni. A szelhűdött embert nemcsak érzéggel lehet megmenteni, hanem hidegborogattással is.

Mondom, ezt a hedonista világfelfogásból eredő szabadkőműves programot élvezet lenne izsira bombolni. De érzem, hogy keresztény lapnak ilyen témák fejtegetésénél mindig nehez a helyzete. Az olvasókönöség erősen vallásos és erkölcsös felfogás nélkül szokólköddő részét állandóan kísérti a gondolat, hogy itt most pro domo folyik a vita.

Epen ezért végtelen örömmel és hálával olvastam „Az Újság” Quintusának vasárnapi cikkét erről a kérdéssel. Elfogulatlan-ságához szó sem fér sem a li berális lapnak, sem az egyházi szempontoktól teljesen távol álló komoly írónak. Kenedi Géza nem klerikális író, csak becsületesen gondolkodó ember.

A Cikke egész terjedelmében a következő:

Van úgy, hogy villámcsapás, ézgenés és viharbőmbőlés közt az ember hirtelen valami kis tarka pillangót lát röpülni, de csak egy szempillantásra. És szinte megőrül neki.

Ilyen kedves tarka pillangót látam én is ezén a héten. A székesfőváros kórházbizottsága a szülészeti és csecsemővédelmi intézet, valamint csecsemő-kórház állandó-sításának dicséretes ügyét tárgyalta. Ez most százszor is szent ügy. A tarkapillangó azonban nem ez volt, hanem az egyik igen érdemes bizottsági tagnak az az indítványa, hogy a csecsemő-kórházban elsősorban a törénytelen gyermekeket vegyék föl.

Iskola példa:

Belép egy inséges anya, a kinek a férje a hactéren esélet és beteg csecsemőjét föl akarja vétetni a kórházba, a hol csak egy ágy üres. De belép egy másik, vidám leány is, aki egy hadmentes alakkal folytatott a világpusztulás idjé alatt viszonyt és ő is föl akarja vétetni beteg csecsemőjét. A székesfővárosi népjóléti segítő keze epedve kap az utóbbi után.

Sietek megkövetni mindennemű szociológiát. En is Arkádiában születtem és ismerem a házasságon kívüli gyermekek keresves kérdését. Szintazonképpen az indítványozó városatya tiszteltetemléző indokait is. Való igaz, hogy

a társadalmi segítségére szoruló szegénysorsu, beteg kis gyermekek közt aránylagosan több a törvénytelen, mint a törvényes. De azt a köztekinélyt, a ki olyat tenné, a milyent a bemutatott szélsőséges példa mutat, mégis csak *agyon kellene csapni, mint a veszett kutyát.*

Hát persze, az én szívem is fáj, mikor a csecsemők közt kell válogatni, kit mentsem meg, kit hagyjon veszni a könyörületes társadalom? Az igazság és a kötelesség az volna, hogy *senkit.* A törvényes csecsemőt is meg kell gyógyítani, a törvénytelen is. De ha már válogatni muszáj az elveszendő szegény kis teremtesek közt: *miért legyen a törvénytelen gyermek előrébb való?* Eb, a ki érti.

A mivel be is lehetne fejezni ezt az csodálkozást, ha nem tudná az ember, hogy azt a kis tarkapilangót, nagyon messziről hozta a szél. *Ha nem volna megmögötte olyan tulajdonság, elcsavargatott, sőt egyeseken társadalmi lompusztító elméletek, a melyek a most dühöngő világosság belső okai közt is ott voltak s így vagy úgy mindig megjelennek, hogy félrevezessék az emberi értelmet, valahányszor a társadalom építésének, vagy szétrombolásának kérdéséről szó esik.*

A magam részéről — hogy ne legyen benne, semmi kétség — semmiféle doktrínából nem szóptam, de nem is tettem függővé senkinek uri tetszésétől azt a szerény nézetemet, hogy az élő társadalomnak kutyakötelessége tagjainak inségén, nyomorúságain és bűnein segíteni, már amennyire ez neki emberileg módjában van. Egyazon vonaton utazom a radikálisokkal (muszáj nélkül is) egészen addig az állomásig, hogy a társadalom ezt a kutyakötelességet eddig bizony cudarul teljesítette. Még pedig a zsrnokai szent Oroszország éppen olyan komiszul, mint a milliódosokkal megfertőztetett még szentebb demokráta amerikai Egyesült Államok.

Hanem, hogy a modern társadalom sub titulo *népöltés* és népvédelem a léha gonosztevőknek is éppen olyan kényeret köteles adni, mint a becsületes, hasznos, munkásembereknek, vagy, hogy a társadalmi életre nézve hasznos népelemek védelme csak éppen annyit ér, mint a káros és bontó elemek tenyésztése és elburjánzása. Már bocsánatot kérek, a meddig az édes szemmel bírok, erre a baranyai köcsira nem ülök, de azt gondolom, más okos magyar sem ül föl.

Mert nem úgy áll ez a törvényteleni kérdés sem, a hogyan a propaganda elibénk adja. Azt ugyan egyetlen belátó eljeme sem fogja állítani soha, hogy a törvénytelen szülöttek már születésüknél fogva társadalomellenes, alsóbbrendű lények volnának. Való igaz és régen nem is újság, hogy ezek legnagyobb részét rendezetlen jogi és etikai helyzete neveli félszegge, sokszor rosszá, néha pedig gonosszá. És áldassék annak a keze, aki akármely téren is azért dolgozik, hogy a törvénytelen szülöttek száma minél *kevesebb* legyen, azoknak a helyzete pedig, akik már megvannak (s ezeknek a száma az ország népességében, számításom szerint, közel 2 millió) minél *elviselhetőbb*, emberhez

minél *méltóbb* legyen. De áldassék a keze annak is, aki oly jogintézményeket, vagy erkölcsi szokásokat tud teremteni, amelyek a felnőt házasságon kívüli gyermekek alácsónyabb társadalmi állását fölemelni és az igazi ok nélkül hozzájuk tapadó árnyékot elrebbeníteni képesek.

De ne áldassék azok keze, akik az élő társadalmaknak emez ösrégi és egyre nehezedő, keserves baját a *meglévő házasságok és meglévő törvényes családi kötelek rovására*, a társadalmak amugy is fogyatékos belső etikai rendjének földulásával akarják megoldani. A melyek közé tartozik nemcsak a leírt és szerencsére megbukott elsőbbségi ötlet, de minden oly megoldási terv is, ami a családok és a gyermekek jogrendjének alapjában való megingatására vezet. Mert ha a családi élet fundamentuma még annál is jobban meg-ing a műveltségben, mint eddig, akkor vigyen el az ördög minden doctrinát és bizony minden műveltséget is. És maradjunk csak emberek.

Sunt lacrymae rerum.

A dolgok is könnyeket hullajtanak. Az emberi együttélés nagy nyomorúságai közt nem az egyetlen, hogy a társadalmi szervezet egészségügyében a szülőt és gyermeket nem lehet úgy szétválasztani, a hogyan az elméletben szokás. Rénségesen igaz ugyan, hogy a jogban és a becsületben szükölködő törvénytelen gyermekek jelenlegi állása határozottan nyomorult; azonban éppen olyan igaz az is, hogy ha a gyermekek jogállását a bevett doktrínák szerint javítjuk meg, azonnal két dolog következik be: 1. rohamosan elszaporodnak a törvénytelen szülöttek, 2. számos eddig tírhetőleg békés családba behurcolják a viszály és a fölbomlás üszkét.

Az utóbbit talán senki sem tagadja, a ki az életet valamelyest ismeri. Es tud azokról a gyötrelmes fejfájásokról, a melyeket egyegy törvénytelen gyermek fölmerülése (rendesen a férjé) okoz. Nem ritka eset. Azt pedig, hogy a *törvénytelen szülött teljes, vagy majdnem teljes családi és örök lési joga kisebbé teszi az elbukásra hajlandó nők ellenállási képességét s így az elbukott leányok számát rohamosan szaporítja, de bátrabbá teszi, és még jobban szaporítja a csabítokat is:* min denki azonnal befogja látni — 50 éven alul is. Még ha nem állana rendelkezésünkre az a megdöbbentő gyámhatósági tapasztalat sem, hogy a mióta törvénytelen gyermekekért pusztá elméleti agitáció folyik, már ez a fölzofálás egymaga is elég volt, hogy az ugynevezett tisztességes családok leánygyermekéi is sürűben hozzájáruljanak — kellenlen statisztikai számoszlop gyarapításához.

Ez a kérdés tehát szintén hasonlít a rendhagyó ígék rendszertésének keserves kérdéséhez. Vajmi könnyen megoldható annak föllógása szerint, a ki a társadalmi rendhagyó ígék ismeretében — hogy népiesen szóljunk — hatókör. Ellenben a legkényesebb és legnehezebb probléma annak a szemében, a ki ezeket a nagy nehézségeket ismeri és mégis segíteni, vagy legalább könnyebíteni akar sorsukon.

Mert mindennek van sora,

módja ezen a világon, hacsak az ember nem habajog.

Es a háboru? A háboru az kivétel. Borzasztó kivétel. Mindenben kivétel.

Csak nemrég ejtettünk egy-két igen komoly szót a *hadigyermekek*ről. Elmentünk egészen addig, hogy ha máskülönb nincsen a dologban valami aljasság, a *vélelmezett házasság* intézményét is be lehet hozni és fölötte könnyűvé kell tenni az ilyen hadigyermekek törvényesítését. Es úgy tudom, e részben meg is lesz minden, amit az államból

cselesség csak megtehet. Már el is kezdődött.

Hanem hiába! Sor és fend csak mindenütt van ebben a mi nyomorult életünkben. Es még Pál apostolnak sem volna muszáj elhinni az olyan képtelenséget, hogy a *fronton elesett hősök és az éjjeli mulatók különszobájában elesett hősök törvénytelen gyermeke egykutyá.* Hát még azt, hogy ez az *utóbbi* előrébb való, mint amaz.

Eddig a Quintus cikke. Nincs hozzáadnivalóm.

Sigma.

A vármegye népesedésének szomorú statisztikája.

Lapunk tegnapi számában kezdtük ismertetni a vármegye népesedési mozgalmáról azt a szomorú statisztikát, amelyet dr. Lauschmann Gyula, Fejérvármegye tisztifőorvosa adott ki az elmúlt esztendőről. A vármegye születési mozgalmát már láttuk, következék a halálozás szomorú statisztikája:

A halálozás statisztikai adatai jobb eredményt mutatnak mint a megelőző év számai. 1915 ben meghalt 2656 férfi, 2334 nő, ösz szesen 4960 egyen, mig 1916 ban az elhalt férfiak száma 2299, a nőké: 2063 volt. Összesen meghalt tehát: 4362 egyen és ez a szám a megelőző évhöz képest 598 javulást mutat. Legtöbb halálozást 430, kivánt március és legkevesebbet 290, november. A halálozási arányszám 1000 lelek után 20 volt március és április, 19 május, 18 június és július, 17 január, február és november, 16 augusztus, 15 szeptember 14 december, 13 november hónapban.

A halálozások és születések egybeazonosítása.

Ha a születések és halálozások tényleges száma egymással összehasonlítjuk, megdöbbentő módon tünik elénk a lakosság létszámának apadásá. 3954 születéssel szemben, 4326 volt a halálozás, a népesség tehát nem szaporodott, hanem 408, sőt a 107 halvaszültöt hozzászámításával 515 főnyi veszteséget mutat.

Ez a szomorú jelenség még szomorúbbá válik, ha figyelembe vesszük, hogy a halálozás 598-al

kevesebb volt, mint 1915 ben és ennek dacára az 1915 ik év mégis mutat 339 főnyi szaporodást, az 1916-ik év ellenben a kedvezőbb halálozási szám dacára és 515 főnyi veszteséggel zárult. Hogy a világháboru milyen pusztítást vitt végbe a lakosság természetes szaporodásában a következő adatok igazolhatják: 1913-ban 2239, 1914-ben 2318 volt a születési többlet, amely 1915 ben már 339 re esett alá, mig 1916 ban a tényleges veszteség 515. A halálozás számai az egész esztendő minden hónapjában magasabbak voltak, mint a születéseké. A legnagyobb különbség a kettő között, vagyis a születések rovására májusban volt — 98 — és a legkisebb — 1 — decemberben.

Az arány az egyes járásek szerint.

Az egyes járásek szerint csoportosítva a születések és a halálozások viszonyait, kitünik, hogy a székesfehérvári és az adonyi járás területén az év minden hónapjában több volt a halálozás, mint a születés és a végső öszszeg — 281, illetőleg — 148 számot ad. A móri járásban július, a sarbogaridiban június, augusztus és szeptember mutatnak a születési többlet szempontjából kedvezőbb eredményt, mig a többi hónapokban ismét a halálozás volt magasabb, mint a születés. Végső eredmény a két járásban — 183, illetőleg — 88. A váli járás az egész év folyamán megtartotta a születési többlet örvendéles adatait és ezek a számok 741 és 75 között ingadoztak. A váli járásban a születés 292-el múlta fölül a halálozást.

HIREK.

— **Katonai kitüntetések.** A 13. huszárezrednél Kovács István örmester, Sefcsik József, Lukács András és Illés Gyula szakaszvezetők, Kloss Károly és Bíró Zsigmond tizedesek, Lada Sándor, Sziklai László és Zichard Stoján huszárok az 1-ső oszt. ezüst vitézségi éremmel; Bathy Kálmán (tart.) és Fábianics Ernő (tart.) hadnagyok, Rapcsák Árpád (tart.) zászlós, Fülöp János, Balogh Sándor, és Fekete Vilmos örmesterek, Witman Kálmán, Bella János, Cseh Imre, Gálfi Miklós, Kocsis Mihály, Koos János, Kalida Lukács, Malaczkovszki Ferenc és Halencsak Ferenc szakaszvezetők, Tóth D. Miklós, Lehoszki József és Klein Leó tizedesek, Nagy

László, Lagy István, Ács Lajos és Hamar Kálmán huszárok a 2-ik oszt. ezüst vitézségi éremmel, Vadas Gyula és Kovács István szakaszvezetők, Horgos Lajos tizedes, Csuczor Sándor örvezető Szatkó Ferenc, B. Szabó Antal Lóvai Pál és Utasi István huszárok a bronz vitézségi éremmel lettek kitüntetve Haberfelner Ede örmester, Lahm Frigyes szakaszvezető, Suha Tamás tizedes, Danics László, Berki József. Házitörő János, Pállovits László és Tompa Sándor örvezetők, Kollár Ferenc, Németh Ferenc, Németh Antal, Dudás Lajos, Gedeli László, Jászó Pál, Gelei Imre, Balogh Mátyas, Gregus István, Fodor B. Illés, Lengyel Pál, Fodor Márton, Holló István, Csonka János, Berzeli Mátyas, Pálincák Jónás, Rics Jenő,

Fehér István, Czirk Albert, Kováts Kálmán, Kovács Károly, Takács Sándor, Sess György, Matok János, Pataki István, Szász József, Mucsleflet János, Cservenák Pál, Gedei Mihály, Cseneds Mihály, Steiner Samu, Erdői Károly, Körtély József, Hajós József, Kucsi Pál, Cseh János, Debreczeni László, Kozma Kálmán, Ormos István, Bárány Pál, Czinege János, Kiss Barnabás és Jási Zsigmond a bronz vitézségi éremmel lettek kitüntetve.

— **A király segít a széninségben.** Az erőskezű kormányunk jóvólából kerültünk abba a helyzetbe, amelynél széninségnek nevezünk. Nem abban áll a baj, hogy nincs szénünk, hanem a szállítást nem tudják lebonyolítani. Magyarországot ugyanis öreg, sárga akták szerint kormányozzák. Amire van akta, azt úgy ahogy meg tudják csinálni, amire nincsen akta, ott felbört a magyar bürokrácia bölcsessége. A náborus szénhiánya még nem volt akta, tehát ennek elintézése teljesen befagyott a 18–25 fokban hidegben. Végre Őfelsége is megalkotta a nagy tehetetlenséget s személyesen nekiall a széninség megoldásának. Csak megmozdult, már is érezik jószágos hatását. Őfelsége utasította a katonai hatóságokat, hogy a szénzárlatnál teljes erővel támogassák a polgári lakosságot. A legkegyelmesebb királyi rendeletet a székesfehérvári katonai állomásparancsnokság is megkapta, s az szerint február 20-ig 20 katonai fogat, február 20-tól pedig 10 katonai fogat áll a polgári lakosság segítségére a széninvarozásnál.

— **Prolongálva a sötétség veszedelme.** Boiföld bekeidőben csak a váltók prolongálása miatt fűt a fejünk. Most a villanygyár üzeme is prolongálásra szorult. Csak úgy máról holnapra élesztgetik egy egy vaggon szénnel. Ma, legnagyobb örömünkre érkezett másfél vaggon szén, így tehát nem kell rettegnünk a sötétségtől — holnapig. A gázgyárnak még most sem sikerült szénre szereznie, pedig a város is segít segére van.

— **Előfogat az állami tisztviselőknél.** Szűcs Jenő alispánok tudomásra jutott, hogy egyes községi előjárások a vármegyei szabályrendeletre hivatkozva vonakodnak a hivatalos kiküldetésben utazó állami alkalmazottak által igényelt előfogatot adni. Minthogy az illető községi előjárások állapontja nyilvánvalóan téves és a szabályrendelet rendelkezéseivel ellentétben álló, figyelmezteti őket, hogy az előfogatok kiállításáról alkotott törvényhatósági szabályrendelet szerint igazolt kiküldetésben utazó állami alkalmazottak részére megállapított előfogati díjért kötelesek az előjárások előfogatot kiállítani.

— **Kanyaró a pusztán.** Rácalmás községhez tartozó Galambos pusztán fellépet a kanyaró. A hatóság elrendelte az iskola bezárását.

— **Farsaug az árvaházban.** A szegények felségelyezésére szerdán délután a városi árvaházban minden tekintetben jól sikerült farsangi előadás rendeztek. Az ünnepélyt Luttortéri nagyszerű zongorajátéka vezette be s azt a nagyszámú közönség zajos tapsal, honorálta. A délután fénypontja „A bróasztindarab előadása volt. Valamennyi szereplő meglepő ügyességgel játszott s jól mulattak rajtuk. Az előadás a megyéspüspök is megjelent.

— **Ismét a járdák.** Ugylátszik, a rendőrfőkapitányság szigorú nem volt elégséges a házigazdáknak, mert még sokan nem horták rendbe a járdát. Ságy Lajos rendőrfőkapitány ismételen figyelmezteti a háztulajdonosokat, hogy hozzák rendbe a járdákat, mert még szigorúbban fogja büntetni őket.

— **Jégünnepély.** Szombaton, február hó 17-én, d. u. fel 5 óra kor a jegypályán nagy jégünnepély lesz. A jégünnepély programja a következő: Jegkirályné választás. (1. szavazat 10 fillér.) Lámpionos kivilágítás. Katonazene. Hölgyek versenye (értékos díjjal). Diákverseny I–II, III–IV, V–VI, VII–VIII. Osztályok (gyorskörverseny). Műkorcsolyázás I–II, III–IV, V–VI, VII–VIII. Osztályok. Zenedij 20 fillér. A jegypálya nyitva fel 8 óráig. A jegkirályné választásra már nagyban folynak az előkezületek. Jelenleg a jegkirályné Lauschmann Márta, harmadikkal ezelőtt választották arra nagy ünneppsz keretében.

— **A sebesült harcosok statisztikája.** Székesfehérvárra a múlt hónap vasutón érkezett sebesült és beteg 3864, maradt 1275, tovább ment 2289, itteni kórházakból elment 790, frissítőt kapott 3434, új kötetét 127, gyógyszerét 160, egyéb szerelvényét 29, 1914. Augustus óta érkezett 590123, maradt 81284, tovább ment 308838, itteni kórházakból elment 74879, frissítőt kapott 443479, új kötetét 5015, egyéb szerelvényét 7352, egyéb szerelvényét 3599.

— **Növédekhangverseny.** A székesfehérvári zeneiskola február hó 18-án, vasárnap délután 3 óra kor a zeneiskola helyiségében (Ferenc József ter 10.) növédekhangversenyt rendez. A hangverseny szereplői: Kail Ida, Fodor Margit, Vas Endre, Szabó Julianna, Somogyi István, Lukács Béla, Lebovits Miklós, Deutsch Rozsi, Pálmát Juliska, Vas István, Binder Béla, Szabó Erzsébet, Klöckner Mariska, Gergely Jenő, Apt Odón, Széib István, Pálotay Lily, Tattay György.

— **Szökött katona.** Nagy Ferenc bicskei illetőségű, a cs. és kir. 69. gyalogezred népfelkelője, az ezredparancsnokság értesítése szerint f. évi január hó 22-én állásából megszökött. Személyleírása: haja barna, szemé sötét, szemöldöke barna, orra rendes, szája középnagy, álla hegyes, arca hosszukás, magassága 160 cméter. A váli főszolgabírósg elrendelte az elfogatását.

— **Husneműek takarmányozási célokra.** Ismertették már a miniszternek rendeletét, hogy az emberi táplálkozásra alkalmatlan husneműeket takarmányozási célokkra kell felhasználni. A nagyfontosságú rendeletet Szűcs Jenő alispán most ismerteti a vármegyével és a szükséges utasításokat megadta.

— **A megdohosított tengeri csirátlanítása.** Az Országos Hirtelzövetkezett megkeresése folytán az alispán körrendeletben hívja fel a főszolgabírákat, világosítsa fel a gazdasági közönséget arról, miszerint célszerű a megdohosított tengerikészleteket is, mely azonban még penész által megtámadva nincsen, a takarmányozásra való felhasználása, vagy eladás előtt csirátlanítani, mivel ezáltal nemcsak az ebből eredő ipari hasznot biztosítják a maguk számára, hanem a tengeridará átdolgozása menvét keresztül, eltarthatóbbá válik.

— **Megisméltik a színelőadást.** A főgimnáziumi ifjuság „A remete harangja” című nagyszerű színelőadását kellő számu jelentkezés esetén szombaton, e hó 17-én megismélti. Jegyek előjegyzésére jelentkezni bármely gimnáziumi tanulóval lehet.

— **A kárpáti falvakért.** Etyek község a kárpáti falvak felépítésére 500 koronát adományozott. A jó tekenységért most érkezett meg a köszönő levél.

— **A vegyvizsgáló állomás munkája.** A múlt hónapban a városi vegyvizsgáló állomás megvizsgált 20 tejet, 6 paprikát, 7 lisztet, 1 zsírt, 5 élesztőt, 5 sőt, 1 szappant, 1 bort, 2 tejfölt, 1 vajat, 1 turót. Ezek közül 8 volt hamisított, (16 százalék). A vízvezeték vízrendszeresen és szigoruan ellenőrizték s minőségileg kiköztaláltak találtak. A városi vízvezeték bakteriológiai laboratórium is 52 különböző helyről vett vizmintát tenyésztett ki, bakteriális mokra, kárt okozó csirákat nem talált.

— **Egy hold föld — t zenháromezér korona.** Ujvideken történt a napokban egy 4 hold 7 negyzet 01 területű szántóföld eladása melyet 52.650 koronáért vettek meg, egy hold föld tehát 13.100 koronába került. Ez talán a legmagasabb ár, melyet eddig magyar földért fizettek.

— **Aggodalom a tajtpipa miatt.** En például állandóan azért rettegek, hogy nem lesz elég a lisztem. A mamam pedig a zsír miatt öszül rohamosan, a papám fejt a zsír báj nyomja, a menyasszonyom labát a cipő nyomja s nem győzőm vigasztalni, hogy lesz még táp, akarom mondani ünnepe a világon. A leendő anyósom azért rettegek, hogy a hetedik sorozáson vettem én is beváltak, kátona — lesz belőlem, fronta megyek, hősi harott lessek, s akkor — kit fog ő tenyleges anyós korában bosztantani. A főnököm a hivatalban naponként kétszer felel ki a hideg abbéli feleltemben, hogy főlegényi szórakozottságomban elfizetem magam a pénztárnál. A legfűcsébb aggodalom azonban azt a bacsit gyötör, aki levelet írt az Ullmanné tőzsdének. Félével ezelőtt ugyanis tajtpipát vett. Tizenkét koronáért vette az Ullmanné tőzsdében. Félig már „kiszita” a pipát s most kezdődik a baj. Nem kap dohányt. Hogy nem pipázhatik, azt még csak elviselné, de mi lesz a tajtpipájával? Se éjjele, se nappala miatta. Egyfolytában kell színi a tajtpipát, hogy szép legyen, írja a levelelben, mert különben foltos lesz. Foltos tajtpipa pedig brrrrrr. És dohány nincs. Még a föld alól sem tud

keríteni. Valóságos buskormor már szegény. Már már azon a ponton volt elkésereidtségében, hogy végezzem... magával? dehogy! a pipával, amikor ment őlete támadt. Az Ullmannéknál vette a tajtpipát, levelet ír tehát nekik. És leült. Es irt. Szép, alázatosan kéro levelet. Emlékeztük idezi nekik, hogy a tajtpipa valamikor kirakatlaknak volt a disze, 12 korona ellenében foltotta meg a disztöl és ime most katasztrófális szerencsétlenség előtt áll a szép pipa. És könyörög, rimánkodik egy kis pipapohányért. Nem magának kell írja, a pipa miatt kell. Az íránt legyenek könyöröletek és adjanak dohányt. Hogy kapott-e szegény? Nem tudjuk. Valószínűleg igen. Micsoda boldog ember az, akinek ma csak pipa miatt fáj a feje! Ha a dohány miatt fájna, azt értenék. De, hogy a pipa kedvéért dohányozzék valaki, az már igazán tajtkészerelem.

— **Kimutatás.** A székesfehérvári tudóbajosokat göndöző intézet január hó folyamán felvett 6 helybeli családot 18 taggal, 1 vidéki családot 3 taggal, ezekkel a gondozottak száma, 198 család 666 taggal. A hó folyamán az intézet kiszolgáltatót 3055.5 liter tejet, 90 kgr. kenyérlisztet, 20 kgr. burgonyát, 1 kgr. borsót, lakberekégyre 82 K, személyi kiadás 133.83 K, kezelesre 350 K, összesen 1632.85 korona.

— **Katonametetés.** Roszkopf János, a m. kir. 17-es honvédegyalogezredbeli szakaszvezető, abai lakos; a harctéren kapott betegsége következtében elhunyt. Temetése 1917. évi február hó 16-án délután fel 3 óra kor lesz a cs. és kir. tartalékkórház halottsházában.

— **Akik bejárónöket keresnek,** forduljanak a Hadsegélyzőhöz, Kossuth-utca 1. sz. földszint.

— **A hadiárvaház céljait támogatja,** ha a Szőgyény-Márich utcai Schnetzer porcellánműzetben megvásárolja dr. Proházska Ottokár megyéspüspök arcképét. A kép nagysága 60.30 cm.

— **Öp is katolikusk:** Önnek is a magyar katolikuskok szervezett nagy táborában, a kath. Népszövetségben a helye. Jelentkezésk személyesen vagy egy levelező lapon e címen: Népszövetségi iroda, Szent István ter 1.

— **Köhögés ellen** kitűnően bevált háziszere dr. Störk-pasztila. Egy doboz ára 60 fillér. Kapható Szűcs Róbert városi háztéri Magyar Korona gyógyszerterében.

— **Bojtorján hajszesz korpadosás,** hajhullás ellen; üvege 1 korona, 30 fillér. Kapható Szűcs Róbert gyógyszerterében?

— **Ujítás a női reform-fűzők tere:** gyári lerakatot sikerült szereznem oly higienikus „Rádium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőtt fűzik, kényelmes járás és szabad mozgást biztosítanak, úlséne nem hátrányosak. — Vétélnél feltétlen csak „Rádium” fűzőt tessék kérni! Egyedüli elárúsítás egész megyére Vermes Frigyesnél. Blous ujdonságok állandó rak-tára.

TANÜGY.

Vizsgázó VI. osztály Segédkönyv az elemi népiskolai VI. k osztály magyarnyelvi és számtan csoport egyesített tananyagáról, összeállította: Gyerkes Mihály állami iskolai igazgató tanító iskolafelügyelő. Székesfehérvár, Első rész. Nyomatott Gyoma, Kner könyvnyomdájában; Ára 1 korona 50 fill.

Ez a teljesen hézagpótló, kiváló munkának, mely kiválóan alkalmas a VI. k osztályu tanulók vizsgájára való előkészítésénél.

Nemcsak hézagpótló ez a munka, hanem nélkülözhetetlen is a tanító kezében, mert a maga nemében egészen új, egyedül álló és a VI. osztály elválasztott vizsgája illetőleg az eredményt igen előnyösen biztosítja.

Már egymaga a kérdések és eleletekre szorítókozó megoldás egyike a legszerencsésebb gondolatnak, mert ezzel utja van vágva a minden haszon nélküli, gépies magogatásnak.

Az anyag feldolgozása teljesen felöleli a szükséges tudnivalókat; ezenfelül gyakorlati példákval és mintáival az írásbeli dolgozatok készítése körül értékes utmutatást nyújt.

Egyébként a munka értékességét biztosítja a szerzőnek írói talentuma és hírneve, akinek már több közhasznú munkája jelent meg a tanügyi irodalom terén. Ezt a művet is a legmelegebben ajánljuk az érdekeltek figyelmébe.

Megemlítjük még, hogy a munkának második csoportja: Földrajz-Történelmi és harmadik csoportja Természet tudományok (mindegyik csoportnak ára 1 kor. 50 fill.) szédes állat van s nem sokára ez is elhagyja a sajtót.

A munka segédkönyvül is használható a vizsgára való előkészítésnél, vagy a hiányzó tankönyvek pótlásánál.

A kiállítás csinos; jó finom papíron nyomtatva. Az ár, tekintetve a mai rendkívüli viszonyokat, megfelelő. Sz-y.

Heti műsor:

Péntek: Hivatalnok leány, Molnár Aranka, a budapesti Vigszínház v. művészjének vendégjátéka.

Vasárnap: d. u. Három a kislány, este Málnás Miska.

Apoló mozgószínház hírei.

Szibéria. Már több ízben volt alkalmunk megemlékezni az Apoló színház nagyszerű amerikai Aranysozatójáról. A "Triby" grandiózitása meg élénk emlékeztetést van a közönségnek, de a "Szibéria" mely ugyanabból a műhelyből került ki, még azt is felülmúlja nagyszerűségében. A főszerep ebben a darabban is Calará Kimball Joung, Amerika legelső drámai művésznője játsza. Ugy a megjátászás mint a rendezés, valamint a technikai kivétel valóban bravúrja a kinematográfianak, a Szibériát pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be az Apoló színház rendez helyárák mellett. Az új kormányrendelet folytán az előadások pénteken és szombaton 6 és 8 órák, vasárnap 5 és fél 6 és fél 9 órák kezdődnek.

— A Kath. családok szívesen látott betűjságja „A Szív”; kapható a Horváth és Rónai Kossuth-utcai papírkereskedésben s Deák József Budai uti üzletében. A lap megérkezik minden péntek reggel.

Nagyszerű újítás leány és gyermekölvételek a legsikerültebben készülnek VIRAG műtermében Rákóczi utca 5. Szálló egységes árák Telefon 334.

PREMIUM TEREK

Jókarban levő korcsmai berendezés, söntés, jégszekrény, székek és egy rólszójó eladó. Cím a kiadóhivatalban.

Kocsi bunda, farkasprém gallerral eladó. Budai-ut 6., ajtó 8.

Jókarban levő szőlő eladó. Bővebbet Krausz Verona dohányszövetésében, Nádor utca.

— Jó keresethez juthat, aki a Fejérmegyei Napló és az Új Lap utcai elárúsításával foglalkozik. Jelentkezést a kiadóhivatal felveszi. Jelentkezni a délutáni órákban lehet.

Veszek és eladok használt és új ágytollat, mindenemű bőrtöket és nyulbőrt, szőrmét, borkövet a legmagasabb árban, Berényi, Ösz-utca 26.

Önkéntes árverés.

Özv. Antal Antalné és gyermekei tulajdonát képező Vársártér 29. sz. ház, 567. hájlékszámú szélsőhegyi szőlő, egy darab buzával bevett tégla házi szántóföld és egy darab Kisbasai állati szántó Székesfehérvárott Kossuth u. 10. sz. házban levő ügyvédi irodámban 1917. március hó 4-én délelőtt 10. órákor önkéntes árverésen eladatik.

Bővebb felvilágosítást ad Dr. Csöppentzky Mihály ügyvéd

ÚJ LAP

pártokon felül első keresetny szocialis irányú politikai napilap, amely az egész országban elterjedt és mindennap képekkel jelent meg 6 oldal tartalommal, amelyben minden hétfőn hoz minden, tudományos szövegeket is közöl.

— ÚJ LAP a keresztény magyarságnak és társadalmának minden erkölcsi és gazdasági érdekét képviselő és valóban anélkül, hogy a jogos tekintélyt megsértendő a politikája hazafias és magyar, arányos, hogy tudatosan, de tisztelettel a szocialistákkal dolgozzenek.

— ÚJ LAP független lap, amely semmiféle érdekes csoportnak szekeret nem tolja. Az erkölcsi tisztaság és visszaélést ostromozza, de nem izgató oszlaty ültöletre. A szocialis és gazdasági bajokat a keresztény világéret elvei szerint akarja megoldani. ÚJ LAP valamennyi előfizetőjének és olvasójának minden ügyben teljesen díjtalanul ad tanácsot, felvilágosítást és utbaigazítást és minden nap az üzletekben és a Fejérmegyei Napló árusítóinál 4 filléért kapható.

Urania színház.

Telefon: 233. — Telefon 233.

Szombaton és vasárnap, február hó 17 és 18 án:

Hőfőhőhőhő.

Bródy Sándor regénye

:: :: a filmen. :: ::

Rendező: CARAS MÁRTON.

Rendes helyárak.

Eladások: Szombaton fél 7 és 9 órák. Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órák.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől:

1843.1917 szám.

Hatósági hirdetmény.

A kereskedelemügyi m. kir. minster un 11037 1917 számú távirati rendelete folytán közlöm az érdekeltekkel, hogy a törvényben biztosított jogának fogva a minster un engedély adott arra, miniszertint a tüzelő anyagok árusítása és házhoz szállítása, valamint az ezzel szorosán összefüggő íróda munkák a február és március és március hónapokban levő vasárnapokon egész napon át végezhetők legyenek. Székesfehérvárott 1917 évi február hó 14.

Dr. Saára Gyula, polgármester

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

1260.1917 szám.

Hatósági hirdetmény.

A m. kir. földmívelésügyi minster un 30448 VI. I. 1917 számú rendelete szerint a felvidéki kirendeltség területén nagyobb számban vannak oly mezőgazdasági munkások, akik néhány hónapra hónapszámsokként más vidékre is hajlandók elszereződni.

Felhívom tehát az érdekeltektől a gazdaközönséget, hogy amennyiben munkásokat szerződtetni kívánják, úgy annál

HABORU EMLÉKBÉLYEGEK!

A Katholikus Sajtóegyesület levezáro bélyegeinek harmadik sorozata a Budapestben tartott kongresszuson készült 24 fényképfelvételek. A pénz előzetes beküldése ellében rendelkezhető.

EGY FÉL IV ÁRA PEDIG I KOR 20 FILLÉR.

Az egész iv 120, a fél iv 60 bélyeg tartalmaz. Több iv, vagy több fél iv rendelésekor különféle színek esomagoztanak. — Rendeljen belüli utalványon és a szelvényen jelezze, hogy „levezáro bélyegeket” kíván.

A második sorozat bélyegei még korlátolt mennyiségben rendelkezhető meg, a rendelésekor azonban feltüntetendő, hogy a második sorozat bélyegeit kéri.

A pénz előre beküldendő! Hitel nincs! Utánvét nincs!

is inkább lépjenek azonnal a m. kir. földmívelésügyi Minster unolnai minsteri kirendeltségével érintkezésbe, mert azokkal szerződtetésére, csak is folyó évi március hó 15-ig nyílik alkalom.

Székesfehérvárott 1917 évi február hó 9-én.

Dr. Saára Gyula polgármester.

A'kalmos könyv ajándékok.

a Szocialis Missziótársulat kiadásában megjelent:

Prohászka püspök „Elmékedések az Evangéliumról” című műnek bővített és 10 kitalaku kötetre osztott kiadása.

1. Roráte coeli vászonkötetben 2—K.
 2. Gloria in Exelsis vászonkötetben 2—K
 3. Jordán partjától Tábor-hegyig 3—K
 4. Táborhegytől Bethániáig 2-20 K
 5. Bethániától a Golgotháig 2—K
 6. A keresztia alatt 2—K
 7. A feltámadott nyomában 2-40 K
 8. A Szépszeretet Anyja 2—K
 9. A pünkösdi lélek 1-60 K
 10. A tulvilág tornácaiban 1-40 K
- Januártól kezdődőleg tekintettel a felemelt nyomdaárakra könyveink árát 20 százalékkal felemeljük.
- Itt jelent meg Foerster tanár alatt lelsorolt 2 világhírű műve: Az élet művészete kötve 4-40 K füzve 3—K
- Élet és jellem. 3-20 K kötve 4-50 K

Kapható a Szocialis Missziótársulat kiadóhivatalában (V. Gizellatér 3.) és minden nagyobb könyvkereskedésben.

Péntek, szombaton, vasárnap (február 16, 17 és 18-án)

Szibéria

Dráma a fehér cár birodalmából 4 felvonásban.

Főszereplő a „Triby” nagyszerű alakítója:

Clara Kimball Joung.

Remek kiegészítő műsor:

Előadások pénteken, szombaton 6 és 9 órák, vasárnap 5, fél 7 és fél 9 órák.